

Kopli kultuuriuuring

Tallinna Kultuuri- ja Spordiamet

Tallinna Strateegiakeskus

Detsember 2021

European Union
European Regional Development Fund

Sisukord

Uuringu taust ja eesmärgid	2
Uuringu läbiviimise protseduur ja valim	3
Intervjuude analüüs	4
Vaba aja veetmise harjumused ja võimalused.....	4
Ligipääsetavus	5
Millisel puhul jäetakse üritusele minemata?.....	7
Mis peaks olema kodu lähedal?	7
Mida sooviksid vastajad Koplis teha?.....	8
Sportlikud tegevused nii sees kui väljas	10
Kopli ajaloo ja arhitektuuri tutvustamine	11
Huvitegevustega tegelemise võimalused.....	12
Kultuuriasutused- ja sündmused.....	14
Kogukonnaüritused.....	17
Toidukultuur ja söögikohad.....	19
Valmisolek korraldamisel kaasa lüüa	20
Info kättesaadavus.....	21
KOKKUVÕTE JA PÕHIJÄRELDUSED	24

Uuringu taust ja eesmärgid

Käesolev aruanne annab ülevaate URBACT projekti „ACCESS – kultuuri kättesaadavus kõikidele linnakodanikele“ raames läbiviidud Kopli elanike kultuuriliste eelistuste ja vajaduste uuringust. Uuringu eesmärgiks oli **saada teadmisi Kopli elanike kultuuriga seonduvate vaba aja veetmise viiside, eelistuste ja vajaduste kohta, samuti selle kohta kuivõrd ligipääsetavad ja kättesaadavad** (nii füüsilises-, finantsilises- kui ka ajalise ressursi mõttes) **vastavad tegevused ja kultuuriobjektid neile on.**

„Kultuuri“ mõiste jäeti uuringu läbiviijate poolt defineerimata – selle asemel paluti vastajatel endal rääkida kõigest, mis nende arvates tundub olevat „kultuur“ ja selle mõistega seonduv. Seetõttu rääkisid intervjueritud üsna laiaast teemaderingist: alates looduses ajaveetmisest ja sportimisest lõpetades ooperi, teatri ja kunsti nautimisega.

Uuring viidi läbi kvalitatiivseid uurimismeetodeid - poolstruktureeritud süvaintervjuud ja fookusgrupi intervjuud - kasutades. Meetodite valik tulenes asjaolust, et erinevalt kvantitatiivsest ankeetküsitlusest on kvalitatiivseid intervjuerimismeetodeid kasutades võimalik saada detailsemat ja süvitsi minevat informatsiooni, näiteks uurida täpsemalt kultuuritarbimise eelistuste kujunemise asjaolusid, inimeste liikumisviise- ja harjumusi seoses ürituste ja -objektidega ning paluda neid põhjendada ja selgitada. Kuna uuritava teema kohta oli napilt eelteadmisi, oleks ankeetküsitlus osutunud liigselt piiravaks ja formaliseerituks ning olnud seetõttu riskantne. Samuti ei huvitanud meid antud projekti raames mitte niivõrd numbriline informatsioon kuivõrd just erinevate sihtrühmade käitumismustrid.

Kokku viidi läbi poolstruktureeritud süvaintervjuud 30 inimesega: neist 12 eestikeelset, 1 inglisekeelne ja 17 venekeelset. Lisaks sellele tehti eestikeelsete noorte fookusgrupp Koplis Tallinna Kunstigümnaasiumi 11. klassis. Ka venekeelsete intervjuude puhul viidi noortele suunatud intervjuud läbi selle sihtrühma jaoks kohandatud intervjuu kava alusel. Venekeelsed intervjuud viidi läbi uuringufirma RAIT Faktum Ariko analüütikute poolt, eestikeelsed intervjuud aga Tallinna Kultuuri- ja Spordiameti ja Tallinna Strategiakeskuse spetsialistide poolt.

Ülejäänud uuringu etapid nagu ettevalmistavad tegevused, intervjueritute värbamine, uuringu kontseptsiooni väljatöötamine, intervjuukava, kogutud materjali analüüs ja aruanne teostati samuti viimati mainitud meeskonna poolt. Meeskonda kuulusid: Liina Kilemit (intervjuukava, analüüs, aruanne, värbamine ja intervjuerimine), Merilin Laager (värbamine, intervjuerimine, korralduslikud küsimused), Reet Nõmmoja (värbamine, intervjuerimine), Birgit Krullo (värbamine, intervjuerimine) ja Karin Luhaäär (värbamine).

Täname uuringu läbiviimisele kaasa aitamise eest Kalamaja Muuseumi, Tallinna Kunstigümnaasiumi, Põhjala tehast ja loomulikult kõiki intervjuerituid, kellela Kopli kultuuriuuring poleks kuidagi võimalik olnud.

Uuringu läbiviimise protseduur ja valim

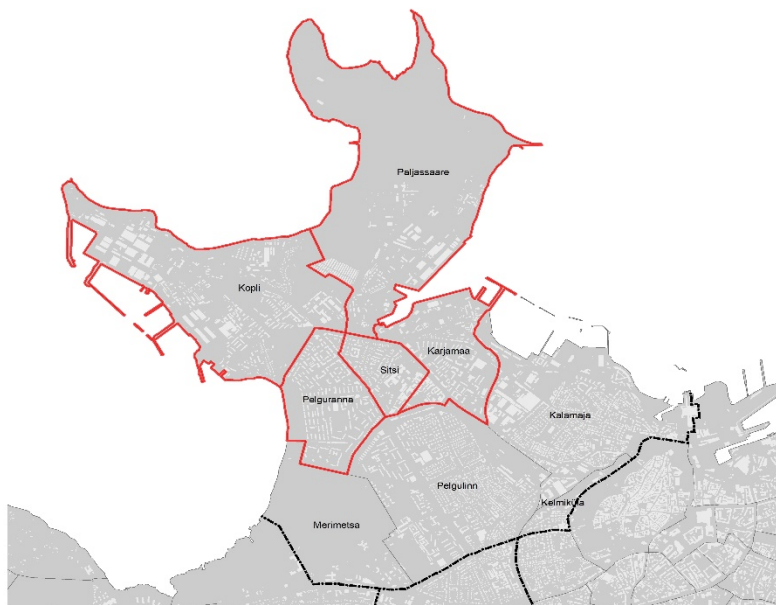
Intervjuud toimusid vahemikus oktoobrist detsembrini. Eestikeelsed intervjueritavad värvati kas URBACT ACCESS projekti kultuuripäevakute raames, mis toimusid Kopli 93 hoovis, Põhjala tehases ja Kopli 69b kaupluse ees või piirkonna sotsiaalmeediagruppide ja isiklike kontaktide kaudu. Uuringufirma värbas venekeelseid intervjuerituid enda kanalite kaudu.

Esialgul planeeriti intervjuud teha põhiliselt kas füüsilise kohtumise või veebikoosoleku (nt Zoom, Teams, Skype) vormis, kuid projekti alguses halvenes riigi epidemioloogiline sedavõrd, et osa vanema sihtrühmaga tehtud intervjuusid tuli teha telefoni teel. Samuti sai korduvalt ümber muudetud eestikeelsete noorte intervjuerimise meetodit.

Uuringu käigus intervjueriti lisaks Kopli asumite elanikele ka Paljassaare, Sitsi, Karjamaa ja Pelguranna asumite elanikke. Need moodustavad kompaktsed piirkonnad, mille piirid pole alati selged ka poolsaare elanikele endile. Seetõttu on käesolevas uurimistöös kõiki neid asumeid käsitletud ühtsena ning nimetatud tinglikult „Kopliks“. Siiski on ka piirid ülejäänud Kopli poolsaarel olevate asumitega hägusad ning tuleb arvestada sellega, et intervjueritud rääkisid sageli laiemalt Põhja-Tallinnas olevast.

Valimisse kaasatute täpsemad parameetrid on ära toodud käesoleva aruande lisa. Lisaks sotsiaaldemograafilistele taustatunnustele täpsustasime ka intervjueritava elukohta tänava või kvartali täpsusega (vastamine oli vabatahtlik), kellena intervjueritu töötab, millises linnaosas asub tema töökoht ning kui suure osa oma töö- või puhkepäevadest ta Kopli piirkonnas veedab.

Graafik 1. Kopli asumite kaart*

* Allikas: Tallinna Strateegiakeskuse ruumiloome kompetentsikeskus.

Intervjuud olid anonüümsed, need salvestati vastaja nõusolekul ja salvestiste põhjal kirjutati intervjuudest kokkuvõtted. Intervjuud olid üsna erineva pikkusega, kestes 25 minutist tunnini. Enam kui kolmandik intervjuudest toimusid füüsilise kohtumise käigus kas Põhjala tehases, Kalamaja Muuseumis, uuringufirma kontoris või mõnes kohvikus. Ülejäänud toimusid kas veebis (Zoom, Teams, Skype) või telefonitsi (2 vanema vanuserühma intervjuud).

Intervjuude käigus kogutud materjal analüüsiti tavapärase kvalitatiivse sisuanalüüsi meetodiga, jagades analüüsitava materjal nende sisu alusel vastavatesse põhi- ja alamkategoriasse. Järgnevates peatükkides on materjali analüüsitud nimetatud kategooriate kaupa. Analüüsi ilmestamiseks on kasutatud intervjuueeritute tsitaate muutmata sõnastuses. Tsitaadi järel on sulgudes märgitud vastaja sugu tähistav esitäh, tema vanus ja intervjuu keel. Intervjuu kava on ära toodud käesoleva aruande lisas.

Intervjuude analüüs

Vaba aja veetmise harjumused ja võimalused

Intervjuueeritavatel paluti alustuseks lühidalt rääkida sellest, mida neile vabal ajal meeldib teha ja kus käia. Edasi paluti rääkida, kui kaugel vastaja kodust need tegevused (nt trennid, huviklubid, kino, teater jne.) aset leiavad, kuidas nad sinna liiguvad ja kas see on nende jaoks mugav. Millises olukorras jäetakse üritusele minemata, sest see on liiga tülikas? Mis peaks kindlasti olema kodu lähedal? Eelkõige paluti meenutada koroonaeelset aega. Siiski tuli intervjuudes sageli teemaks pandeemia eelse ja praeguse aja erinevus ning see, kuidas on vaba aja veetmise viisid muutunud.

Nagu juba eelnevalt öeldud, ei piiritletud intervjuueerijate poolt mõistet „kultuur“, vaid jäeti see vastajate sisustada. Seetõttu tuli vaba aja veetmise viisidest rääkides juttu väga laiaast teemaderingist. Kuna oli teada, et tegemist on „kultuuriuuringuga“, püüdsid osa vastajaid kõneks tulnud objekte või tegevusi ka ise kuidagi kultuuriga seostada, neid vastavalt tõlgendades ja seletades. Nii näiteks arutlesid mitmedki vastajad selle üle, et ka esteetiline linnaruum ja kaunis ning mugav elukeskkond on nende jaoks kultuuriline kategooria ning kui kohalik kogukond kaasab inimesi heakorratöödele, on see teatud mõttes ise kultuuri loomises osalemine.

Kultuur on küll enamasti kunst, aga mina pean kultuuri all silmas ka näiteks käitumist. Võin hetkel julgelt öelda, et lõpuks on meil ka Koplis hea kultuur tekkinud, kõik on ilus ja korras. (Naine, 45, vene)

Populaarsemad vaba aja veetmise viisid, mida enamik intervjuueeritud esile tõstsid, olid seotud viibimisega vabas õhus – jalutamine, tervisesport, linnuvaatlus, jalgrattasõit, pallimängud, lemmikloomaga jalutamine, pikniku pidamine, jne. Väga hinnatud ja armastatud on Kopli elanike seas vaba aja veetmiseks korrastatud ja väljaehitatud avalikud alad: Pikakari rand, Paljassaare loodusrada, Merimets, Kase park ja Stroomi rand. Iseäranis äsja korrastatud Kase pargi kohta anti intervjuudes palju kiitvaid hinnanguid. Kogu Kopli poolsaare linnaruumi osas valitseb üldiselt „positiivne ootus“: see muutub üha turvalisemaks, heakorrastatumaks, põnevamaks. Samas oli mõnevõrra

paljuks sõita ka Helsingisse. 73 aastane vastaja aga sõidab kõikjale jalgrattaga – nii Lasnamäele, Nõmmele kui ka Rocca al Mare vabaõhumuuseumi üritustele.

Tallinna piires ei ole ühtegi üritust, kus transpordi pärast käimata jätaks – igale poole liigun. (Naine, 77, eesti)

Igale poole Tallinnas saab kas jalgsi või ühistranspordiga ja maksimaalselt 20 minutiga, mitte miski pole kaugel! (Mees, 60, vene)

Mu isa sõidab iga päev Venemaal 300 km, et koju ja tööle minna, tunnen, et ma ei saa vinguda siin selle 20 minutilise sõidu pärast... (Naine, 25, vene)

Kui nii-öelda ühekordsetele üritustele (teater, kino, kontsert) minekuga ei ole probleemi, siis teisiti on lood pidevate tegevustega nagu näiteks treeningud või huvitegevused. Juhul kui ühistranspordi kasutaja peab nt huviringi minekuks vahetama poole reisi pealt ühistranspordivahendit, siis hinnatakse seda juba tülikaks ning ajakasutuse mõttes ebamõistlikuks. Seega, kui tiheda regulaarsusega treening või huvitegevus toimub asukohas (Kesklinn, Kristiine või Rocca al Mare) kuhu viib otsebusi liin, on see vastuvõetav, kui tuleb minna ümberistumisega või kauem kui pool tundi, siis eelistatakse kodulähedasemaid tegevusi. Mõistlikuks ajaliseks piiriks peeti 20-30 minutit sõitu. Autoga liiklejate puhul võib saada määravaks parkimiskohtade olemasolu kultuuriasutuse lähedal. Autot eelistatakse tihtipeale siis kui on vaja väiksemaid lapsi kaugemale kooli või trennidesse vedada. Ühistranspordiga oleks see liigselt ajamahukas ja tülikas. Juhul kui lastel on aga võimalik Koplis trennis või huvikoolis käia, nimetati lapse jaoks mõistlikuks kauguseks kodust 10-15 minutit. Suuremate laste ja gümnaasiuminoorte puhul selliseid piiranguid ei ole, nemad on väga liikuv vanuserühm. Külla aga võib piiranguks osutada ürituse hiline kellaaeg, mis sellele vanuserühmale ei tundu olevat soodne.

Nagu juba öeldud, ei sõltunud vähemalt Koplis elanike puhul liikumine kuigivõrd vanusest. Pigem on mõjutajateks isiklikud eelistused ja harjumused, ajalise ressursi olemasolu, väikesed lapsed, lemmikloomad. Valimis oli väikeste laste vanemaid, kelle puhul on liikumisvõimalused vägagi piiratud, kuni lapsed on väikesed. Ka lemmiklooma olemasolu paneb ajakava üsna raamidesse. On ka inimesi, kes lihtsalt eelistavad aega veeta kodu lähedal. Nii näiteks oli valimis IT valdkonnas töötav 26 aastane mees, kes varem käis Vabaduse väljakul rulaga sõitmas. Nüüd ta enam „nii kaugele ei viitsi minna“. Tema jaoks on eelistatud kui asjad on kodu lähedal, sest siis ei pea takso ega trammiga minekut planeerima. Kui üritused on enam kui poole tunni kaugusel, siis paneb see teda tõsiselt järele mõtlema. Oluline on lisada, et antud intervjuueritu töötab kodukontoris. Kuna tavalisel tööpäeval on ta päevad läbi kodus, ei ole tal ehk ka õhtul motivatsiooni Keslinna rulaga sõitma sõita. Samal ajal aga, nagu eespool öeldud, liikleb 73 aastane intervjuueritu pikkade maade taha jalgrattaga ja seda iga päev.

Kolmandaks teguriks üritusel osalemise või mitteosalemise kasuks otsustamisel oli rahaline ressurss. Sellest tuli siiski võrdlemisi harva juttu. Siiski öeldi, et piletite hinna tõus on neid valivamaks muutnud ja seetõttu lähevad üritustele, mille nõ kvaliteedis on kindlad. Pileti hinnast tegid peamiselt juttu keskmisest suurema kultuurihuviga ja suurema nõ kõrgkultuurile orienteeritusega inimesed.

Millisel puhul jäetakse üritusele minemata?

Esiteks, kui ürituse pilet on liiga kallis. Teiseks, kui üritus on üle rahvastatud, lärmakas ja seal trügitaakse. Muidugi märgiti ka ajapuudust või seda, et üritus toimub ebasobival või ebamõistlikul ajal. Viimasel juhul toimub üritus kas keset päeva (näiteks toodi linnaosa talguid) või liiga hilja õhtul, kui ühistransport enam ei käi või linnaruum on ebaturvaline. Lisaks võib põhjuseks olla ka halb ilm, eriti väliürituse puhul.

Mitmed venekeelsed intervjuueeritud ütlesid, et jätavad üritusele minemata ka siis, kui korraldaja ei paku venekeelseid subtiitreid või tõlget ehk siis keeleprobleem võib mõnel juhul olla oluline.

Mis peaks olema kodu lähedal?

Siin läksid vastajate arvamused mõneti lahku. Oli neid, kes arvasid, et piisab toidukauplusest, apteegist ja pargist või mererannast, mujale võib ka sõita või kõndida, kuid valdav enamus nõustus siiski, et **kodu lähedal peaksid olema regulaarselt harrastatavad tegevused ja lastele mõeldud asjad** (kool, lasteaed, huviringid). Regulaarselt harrastatavatest tegevustest nimetati enim joogat, kepikõndi, pallimänge, liikumistreeninguid nii värskes õhus kui siseruumides, treenimist välitrenažööridel. Laste tegevused peaks olema kodu lähedal eelkõige seetõttu, et väiksemaid lapsi ei julgeta üksi kaugele lubada ning nende vedamine on ajamahukas. Ka eakate tegevused võiks olla kodule lähemal.

Väga levinud oli ka arvamus, et kultuuriasutusest võiks kodu lähedal olla kino. Samuti peeti vajalikuks raamatukogu lähedust.

Oluline on kvaliteetne linnaruum kodu ümbruses: roheline, park või rand, kus saab jalutada või istuda ja vestelda ning paar väiksemat kohvikut või restorani.

Huvitegevustest sooviti kodu lähedale mõnda kultuurimaja või kogukonnakeskust, kus saaks tegeleda harrastustega nagu käsitöö, kaunid kunstid ja muusika, sportlikud ja ajaviitemängud, võib-olla ka väiksemad kogukonna- ja kultuuriüritused, workshopid ning näitused.

Kui üritus toimub kuskil seal Tondiraba või Saku Suurhalli kandis, siis on ikkagi natuke kaugel, kui ei peaks nii mitme bussiga minema, siis võib olla oleks juba parem... (Naine, 49, vene)

Aga kui ei ole väga suurt soovi minna, siis jätan asukoha pärast minemata küll. Peale kl 22 jalgsi linnas koperdada küll ei soovi. Kodu lähedal võiks olla spordiklubid, jõusaalid, ujumised. Kui on mugav minna, siis lähed, kui ei ole mugav minna, siis ei lähe. Eelkõige laste ürituste ja treeningute puhul on eeldus, et need oleks kodu lähedal. (Naine, 45, eesti)

Kodule lähedal võiks olla mingeid häid huviringe ja muusikaringe. Kaugel võivad olla muud meelelahutusasutused, kaubanduskeskused ja muu selline. (Naine, 16, vene)

MIDA SOOVIKSID VASTAJAD KOPLIS TEHA?

Järgmina küsiti intervjuueritavate käest, millega ta hea meelega veel tegeleks või kus käiks? Mis on põhjuseks, miks ta seda praegu ei tee? Millest tunneb Koplis puudust? Kuna nimetatud tegevusalasid oli palju, on neid edaspidi käsitletud valdkondade kaupa.

Linnaruumis viibimine: pargid, mänguväljakud, piknikukohad, rannad ja loodus

Nendest teemadest räägiti intervjuudes suhteliselt palju ja üldiselt positiivses ja lootusrikkas võtmes. Kopli elanikud hindavad piirkonda elukeskkonnana praegu kõrgelt ja seda vaatamata „ajaloolisele taagale“, vastuolulisele imagole ja hulgale arendamata-korrastamata aladele. Pigem väärtustatakse seda, et ollakse muutuste keskel ning nähakse, kuidas iga aastaga muutub piirkond turvalisemaks ja heakorrastatumaks.

Kopli tundub oma vastuolulisuses põnev! Siin elab läbisegi väga erinevaid inimesi. Kuid põnev on ka kultuuriga seonduv: intervjuudest kumas läbi ootus, et väärtustades ja säilitades vana, nt vanu maju ja tööstuspärandit, on nendest võimalik arendada midagi täiesti uut ja omanäolist, mida mujal ei ole ja mis teeb Kopli tulevikus eripäraseks.

Huvitav on ka see, et osa intervjuueritavatest rääkis **Kopli poolsaarest kui tulevasesest kesklinnast**: selle üle arutleti ja leiti nii poolt kui vastuargumente. Ühelt poolt positiivne ootus muutuste suhtes: nähakse, kuidas „kõik uus ja huvitav“ ehitatakse viimasel ajal just Põhja-Tallinna kanti. See hoiak paistis olevat ülekaalus. Teised aga muretsevad looduskeskkonna taandumise ja suhtelise eraldatuse ja privaatsuse kadumise pärast. Nii mõnigi arvas, et Kopli ja külgnevad asumid võiks jääda rohkem elurajoonideks, kus on rohelist, vaikust ja rahu ning rohkem privaatsust, mistõttu suuri üritusi ja inimhulki sinna vaja ei ole. Nii näiteks arvas üks 27 aastane venekeelne naine, et tema arvates on praegune piisav ja ta ei arva, et üritusi peaks olema rohkem, sest tegemist on siiski kandiga, kus elavad inimesed on väga erinevatest vanuseklassidest ja hoiakutega („küll soovijad leiavad endale vajadusel mujalt tegevust!“). Ta usub, et paljud Kopli praegused elanikud ei oleks rohkemate ürituste üle õnnelikud, ta ise kaasaratud. Sarnane seisukoht ilmnis mõneti üllatuslikult ka Tallinna Kunstigümnaasiumi noortega läbiviidud fookusgrupiintervjuust: ka sealt jäi kõlama hoiak, et Kopli võiks jääda pigem roheliseks ja vaikselt elurajooniks, kus lihtsalt avalik ruum vajab oluliselt korrastamist ja turvalisemaks muutmist.

Täenduslik on see, et **peaaegu üldse ei tehtud intervjuudes juttu merekultuurist ega merega seonduvast**, v.a päevitamine-ujumine, rannas jalutamine ja lindude vaatlemine. Pigem leidis kajastamist tööstuspärand. Vaid üks vanem proua rääkis, kuidas kunagi sõideti Piritalt Koplisse vesijalgratastega. Küllap oli intervjueritutel praegu keeruline kujutada ette Koplit merekultuuri kontekstis.

Tallinna Tehnikaülikooli õppehoone Kopli avalikus ruumis mõjub aga paraku täiesti eraldiseisvana. Avaldati arvamust, et see on suur ja kõle hoone, mis ei haaku kuidagi Kopli elu-oluga vaid mõjub kinnisena. Maja taga on suur ilus aed, kuhu aga ei pääse. Nagu ütles üks intervjuueritav: „tükk ajalugu, milleni pääsed vaid siis, kui seal õpid“. Seega tasuks mõelda, kuidas võiks see osa ülikoolist tulevikus muutuda Kopli enesetunnetuse ja linnaruumi osaks.

Mida sooviti?

- Piknikupidamise platse juurde.

Rohkem seada sisse ilusaid istumise ja ajaveetmise kohti loodusesse. Või kus oleks midagi teha. Laps saaks laevukest ujutada. Inimestel on vajadus selle järele. Tulevad autoga või ühistranspordiga Koplit vaatama ja ei oska õieti kuhugi minna. Võiks ju olla kohad, kus lihtsalt niisama istuda. (Naine, 71, eesti)

- Ujumiskohti, kohti kus lugeda, niisama mere ääres istuda.
- Ekskursioone looduses – pankrannik, linnuvaatlustornid jne. Üks intervjueritu käib oma sõnul binokliga vaatlemas nii linde kui lihavoidseid ja peab seda väga rahulikuks ja armsaks ajaveetmise viisiks.
- Kopli eakamatele elanikele odavaid bussiekkursioone linnast välja. Ei pea sõitma Tallinnast kuigi kaugemale aga oleks tore käia looduses. Turismibüroode ekskursioonid ei ole „kõhnema rahakotiga“ inimestele kättesaadavad.
- Koeraga seotud tegevusi (siin mõeldi ilmselt spetsiaalseid harjutusväljakuid koerte jalutamisel).
- Improviseeritud tegevusi linnaruumis, tänavaturge.

Ametikooli territoorium on päris huvitav kant. Seal on loomulik siseväljak, kus saaks äkki teha ka müra tekitavaid üritusi? /---/ Mulle tohutult meeldib kui mingeid asju toimub tänaval. Tänavaturud. /---/ Võiks olla linna väljak, turg. Ka eksperimentaalsemad kunstiüritused. Hästi äge kui käia lihtsalt jalutamas ja näha väikesi knihve linnaruumis. Nägin kuidas grupp inimesi tegi linnaruumis Taiiji'd. Siis oled ka ise nagu osa sellest. (Mees, 38, eesti)

- Kopli kalmistupargis võiks olla alkovaba teepaviljon. Kuna ...

Joodikud on Koplis suur probleem (Mees, 38, eesti)

Väga populaarseks osutus renoveeritud **Kase park**: seal käib palju erinevaid inimesi, s.t justkui kõigile sihtrühmadele leidub seal mõnusat äraolemist. Tõstetakse esile selle pargi sotsiaalset külge – toob kokku erinevad inimrühmad, kes muidu kokku ei puutu ja loob nende vahel sidusust. Kase park olevat lausa omamoodi Kopli linnaruumi keskuseks kujunenud.

Käivad nii need kes liinidele on kolinud kui eluheidikud. Eesti, vene ja inglise keel segamini. See on väga hästi väljakukkunud. Sellisena võiks ka hoida, mitte lasta ära kukkuda. (Naine, 33, eesti)

Täiskasvanute intervjuudes tulid avaliku ruumi turvalisuse probleemid jutuks vaid mõnel juhul, küll aga tõstsid seda esile noored fookusgrupiintervjuus. Võimalik, et noored liiguvad hilisematel kellaegadel, kui turvalisus on suuremaks probleemiks. Küll aga rääkisid mõned kogukondlikult aktiivsed täiskasvanud rohkem sellest, et antud

piirkonnas väga palju lõhutakse ja lagastatakse. Kohati isegi nii palju, et asjade remontimine ja taastamine hakkab tasapisi üle jõu käima.

Sportlikud tegevused nii sees kui väljas

Välitreeningud. Neid nimetati vastajate poolt üsna sageli. Ilmselt on siin oma mõju avaldanud ka koroon. Välitreeninguid (kepikõnd, tempokas liikumine, võimlemine, treeningud välijõusaalis) leiti vaja olevat nii pensionäridele, lastele kui ka keskealistele – oleks tore, kui leiduks treenereid või muidu eestvedajaid, kes neid korraldaks.

Intervjueeritav: vanemale publikule võiksid need olla aeglased, rahulikud, nt jooga./---/ Eelkõige võiks olla sellised painutamis- ja venitamisharjutused. Ma väga ootasin joogat aga see jäi kahjuks osalejate vähesuse tõttu ära.

Intervjueerija: aga mis siis saab, kui ilmad külmaks lähevad?

Intervjueeritav: jah, siis peaks olema sees samasugused tegevused. Väga oleks neid vaja – tahaks liikuda. Seda sooviksid paljud korterites ja Senioride Kodus elavad eakad inimesed. /---/ Sportimis- ja vabas õhus liikumise üritused peaks arvestama ka selle eagrupiga. Kase pargi trenadžöörid on hea näide vanemate inimestega mitteamvestamisest. (Naine, 71, eesti)

Teiste intervjuude foonil võib küll kahtlustada, et eelnimetatud jooga treeningud jäid ära pigem info vähesuse kui huvi puuduse tõttu.

Vanematele inimestele on kepikõnni trennid Stroomi rannas, miks noorematele selliseid ei organiseerita? Ka noortele ja täiskasvanutele võiks olla mingisugune treener ja võiks kõik koos midagi sarnast teha. Vahel võiks korraldada lastele ka mingeid spordivõistlusi, mitte professionaalsel tasandil vaid kõigile lõbusaks ajaviiteks. Me kõik vajame seda suhtlust ja liikumist, iga vanuseklass... (Naine, 45, vene)

Lisaks mainiti et vaja oleks staadion korda teha, kaasajastada. Tihti on see suletud, trennid jäävad ära. Samuti, nagu juba eelnevalt mainitud, oleks Kase parki vaja trenadžööre, mis arvestaks ka seniorite võimetega. Kunstigümnaasiumi noored rääkisid, et sinna piirkonda oleks väga vaja korralikku suurt liuvälja, samuti võiksid Merimetsas olla suusarajad koos suusarendiga. Praegu tuleb suusatamiseks sõita Nõmmele, mis on aga liiga kaugel.

Positiivses kontekstis räägiti pallimänguvõimalusest Stroomi rannas. Selliseid kohti võiks aga olla ka teisel pool poolsaart, leidsid mitmedki intervjueeritud.

Sisetreeningud. Ülekaalukalt enim mainiti vajadust spaa või veel ühe ujula järele, **mis arvestaks ka täiskasvanute vajadustega.** Sõle ujula sai paljudelt vastajatelt teravat kriitikat. See oli objekt, mida kaua oodati ja on kahjuks valmistanud pettumuse. Eelkõige ütlesid intervjueeritavad, et tegu on peamiselt ujumistreeningutel käivatele lastele mõeldud spordiobjektiga, mis on aga sobimatu lõõgastumiseks täiskasvanutele: pidevalt laste treeningute tõttu hõivatud, üle rahvastatud, lärmakas ning mainiti ka tõsisid

hügieeniprobleeme. Vastajate arvates oleks vaja jacuzzi, häid saunu, spaa-ala ja paari ujumisrada täiskasvanutele, samuti rohkem WC-sid ja puhtuse pidamist.

„Kodule lähedal võiks olla basseini, kus toimuvad ka veeaeroobika ja muud veetreeningud tavainimestele. Hetkel Sõle spordikeskus südamelähedane ja sobilik treenimiskoht ei ole. Kunagi nooremana kui elasin teisel pool teed Sõle spordikeskuse kõrval, rääkis mulle isa, et sinna tuleb see spordikeskus. Ma ootasin nii kaua, et /---/ kolisin uuesti sellele väga lähedale, aga kui lõpuks see valmis sai, oli see minu pettumuseks ainult sportlastele ja lastele mõeldud... Sooviks lisaks ka mingisugust saunaosa ainult täiskasvanutele, hetkel lähed muidu sinna ja ühe meetri peal on 10 inimest, no nii ei saa ikkagi lõõgastuda...” (Naine, 57, vene)

Lisaks tehti veel mõningaid ettepanekuid spordiobjektide ja sisetreeningute osas:

- tantsutrenni täiskasvanutele
- jäähalli

igas teises linnaosas on see juba olemas, miks, kui huvilisi on palju, peavad vanemad viima oma lapsi teisele poole Tallinna? Laste viimiseks Tondiraba jäähalli trenni kulub mul 1,5 h - see ei ole ju arukas... (Naine, 38, vene)

- angaari, kus saaks jalgratastega, tõuksidega, rulluisudega sõita
- veel ühte korralikku spordihoonet täiskasvanute harrastusspordiks
- maletrenni tööelkäivale täiskasvanule sobival kellaajal

Kopli ajaloo ja arhitektuuri tutvustamine

Intervjuude põhjal võib väita, et Kopli elanikud tajuvad Kopli ajaloolise pärandi erilisust ja hindavad seda kõrgelt. See kehtib nii eestlaste kui venelaste kohta. Ajaloolisest pärandist rääkides mainiti enim tööstusarhitektuuri, vanu elamupiirkondi ja Kopli elanike lugusid. Kõike seda tuleks veelgi enam säilitada, koguda ja eksponeerida.

Paljud vastajad rääkisid, et on osalenud ja sooviks edaspidigi osaleda ajaloo- ja arhitektuuriteemalistel ringkäikudel. Ka asjaomased loengud ja näitused on väga teretulnud. Heaks näiteks toodi praktikat, kus mõnes piirkonnas (nt Professorite küla) on hoonetele ja aedadele kinnitatud infotahvlid, mis tutvustavad mingi tänava või kvartali majade ajalugu. Seda võtet tuleks tulevikus kindlasti tunduvalt enam kasutada.

Koplis oli paar aastat tagasi väga moes lisada ajaloolisi plakateid teksti ja piltidega aedadele ja majadele, neid peaks nüüd uuendama või muutma neid kuidagi nii, et need rohkematele inimestele silma torkaks. Mõte ise on suurepärase. (Mees, vene, 29)

Koguda kauaaegsete Kopli elanike mälestusi, teha neist mälestuste saade või näitus. Päril populaarne on olnud algatus panna aedade ja majade külge

ajaloolised pildid ja tekstid – jätkata samas vaimus. Seeläbi sünniks suurem projekt, mis muudaks Kopli veel põnevamaks ja ajaloolisemaks. (Mees, vene, 60)

Ka spetsiaalsed marsruudid individuaalseks ekskursiooniks oleks teretulnud. Väärtuslikumad ajaloolised kohad võiks olla varustatud QR-koodidega, et huviline saaks asjakohase info ise mugavalt kätte. Veel mõned ettepanekud:

- koguda eakate Kopli elanike mälestusi, nn „Kopli lugusid“: kuidas elati, millist tööd tehti, tööstusettevõtete lugusid jms.

- majade tutvustusi

- spetsiaalseid ekskursioone, mis on seotud Peeter Suure merekindluse ajalooga

Huvitegevustega tegelemise võimalused

Kõige enam nimetati intervjuus vajadust kultuuri- ja vabaajakeskuse järele, kus toimuks üritusi ning oleks suur valik erinevaid huviklubisid. Mis aga kõige tähelepanuväärsem: osa intervjuueeritavaid soovisid, et oleks **huviklubisid mitte spetsiifiliselt ühele või teisele vanuse- või soolisele rühmale, vaid kogu perele**. Praegu olevat huvirühmi eelkõige väiksematele koolilastele või pensionäridele, kuid mitte selliseid, kuhu nt vanaema ja lapselaps või abikaasad või vanem lapsega saaks koos minna midagi tegema ja see tegevus oleks ka huvitav mõlemale osapoolle. Vajadust sellise vaba aja keskuse järele nimetasid fookusgrupi käigus ka kunstigümnaasiumi noored.

Niisuguses keskuses võiks olla ka kohvik ning hubased nurgad niisama kohtumisteks ja ajaveetmiseks. Samuti võiks olla selles hoones ruumid, mida saaks kasutada mõni omaalgatuslik huviring või sõpruskond. Peamised tegevused, mida intervjuueeritud nimetasid, olid: ühine toiduvalmistamine, musitseerimine, skulptuur, keraamika, fotograafia, maalimine, meisterdamine, käsitöö, näitering, aiandus, raamatusõprade klubi, huvitavate kohtumiste klubi. Mõned näited intervjuudest:

Muusikatoa üritusi. Armastan kodus üksinda musitseerida (kitarri mängida), kuid mulle meeldiks, kui seda saaks teha teiste kogukonna liikmetega koos (Mees, 33, vene)

Huviringe võiks rohkem olla. (Mees, 31, vene)

Oleks vaja keskust, kus pered saaks koos käia./---/ Ja seal võiks suuremate lastega olla midagi koos teha. Selliste 16-18 lastega ... väiksematega käimise koha leiaks ikka. Me teeks seal koos süüa, oleme „kokkamishaiged“. Et näeks, kuidas ka teised süüa teevad. Meile meeldib perega koos süüa teha. (Mees, 56, eesti)

Vene papid mängivad Kopli pargis doominot. Aga kuhu nad talvel lähevad? Võiks olla mõni ruum ... (Naine, 73, eesti)

Koos kokkamine, et proovida lihtsamaid retsepte. Senisest enam sooviks osaleda kogukonnaias ja seda koos lapselapsega. (Naine, 71, eesti)

Õmbluskursused. Hea näide (on) rahvaülikool. Kui filiaal oleks lähedal, siis see oleks hea. Ei peaks kesklinna sõitma. Ei pea just kodu kõrval olema, võib ka näiteks Pelgulinnas olla. /---/ Seguettevõtmisi, eriti neid kus saab ka ise midagi teha, nt tantsida, pärimuskultuuris osaleda. (Naine, 33, eesti)

Olen kuulnud palju erinevates linnaosades ja külades toimuvatest kokkutulekutest ja ühistegevustest, nendeks ei pea alati olema isegi mingisugused kodukohvikud või koristamised, tegelikult oleks lihtsalt tore osaleda mingil toredal pereüritusel ... näiteks mingisugused pere mängud, et iga pere saab teha oma meeskonna ja osaleda spordimängudel või käsitöö ringis, kuidagi midagi kõiki ühendavat võiks olla... (Naine, 20, vene)

Läheks kindlasti skulptuuri/keraamika ringi, et enda teadmisi ning oskusi parandada. Samuti tegeleks rohkem fotograafiaga. (Mees, 31, vene)

Small Artist Place võiks Koplis olla. Hea meelega vooliks nt ise savist tassi. Paneks käed külge küll. (Mees, 26, eesti)

Koguperekeskus võiks olla, nt muuseumi formaadis, mis annaks võimaluse ühiseid tegevusi teha. Näiteks: üks pere tutvustab oma kööki ja toimub koos kokkamine, mõni teater käib külas, väike kontsert või laste muinasjutuhommik. Et ei peaks ekstra sõitma kesklinna. See oleks ideaalne. (Naine, 33, eesti)

Tähelepanuväärne on aga see, et osa vastajaid arutlesid selle üle, et nad tegelikult ei tea, kas Koplis juba sellised võimalused on või mitte, sest mingit infot selle kohta ei ole. Samuti avaldati lootust, et äkki luuakse sellised ruumid linnaosavalitsuse uude majja.

Seal on Salme keskus, kus on ka erinevaid üritusi. See info ka ei jõua alati kohale, kus midagi saaks. Ei teagi, et täiskasvanutele oleks mingeid huviringe. Võib-olla mingeid rahvatantsuringe kusagil on aga ... (naerab). (Naine, 45, eesti)

Mida veel mainiti lisaks kogupere ajaveetmise kohale?

Õuetegevusi. Üks intervjuueeritu tõi näiteks kunagi Kopli ametikooli hoovis toimunud ürituse „Stomp“:

80 erinevat prügikasti keeratakse tagurpidi ja hakatakse rütmi lööma. Kostab kaugele. Võib-olla meeldiks osa võtta sellistest üritustest. (Mees, 38, eesti)

Tema arvates on Kopli ametikooli siseõu suurepärase natuke lärmakate ürituste korraldamiseks, kuna nii ei sega need ümbritsevate elanike rahu.

Rohkem noortele, kellele on Koplis praegu intervjuueeritute arvates liiga vähe tegevusi:

Keskkonnast hoolivaid on hetkel meeletult, miks mitte teha mingisugune suurem koristamispäev Koplis, kaasata keegi kuulsam eesotsa ja suunata noori paremate valikute poole? Samamoodi oleks tore osaleda Koplis mõnel noortele suunatud tuleviku otsuste tegemise workshopil või mõnel tähtsal äriinimese koolitusel või loengul. (Naine, 20, vene).

Selliste, peamiselt noortele mõeldud kaasamisürituste, *workshop*'ide ja edukate inimeste kogemustest rääkivate loengute idee oli noorte intervjueritute hulgas päris populaarne.

Mingisugune bookclub tüüpi üritus noortele. Lisaks sinna kindlasti veini degusteerimise, mõned toidulauad, esinejad. Üritusel arutaksid inimesed näiteks erinevaid kirjanikke ja raamatuid, võib olla kutsuks ka mõne üllatuskülalise, kes oleks mõni kuulus kirjanik. See oleks kõik kokkuvõttes selline väike ja mõnus koosviibimine endale võõraste inimestega, et arutada enda lemmikuid raamatuid (Naine, 25, vene)

Koostöötamise kohta. Üks intervjueritu pakkus välja idee, et Koplis võiks olla „*co-working*“ koht, kus saaks käia tööd tegemas. Tänapäeval töötavad üha enamad inimesed kodukontorites ja neil võib aeg-ajalt tekkida vajadus töise keskkonna järele. Informant arvas, et muidu tuleks kõne alla ka raamatukogu, kuid seal on vahepeal liialt rahvast ning lärmavad lapsed.

Hetkel on päris paljud inimesed kodukontoris, väga mugav ja tore oleks aeg-ajalt käia töötamas kuskil sellises co-working kohas. Esiteks see ühendaks inimesi, teiseks vaheldus on vahepeal väga vajalik ja hea. Seal võiks olla ka väike kohviku osa, et vajadusel einestada või tegelikult ka lihtsalt võimalus inimestele, kes sooviksid ainult kohvikuala külastada. (Mees, 29, vene)

Kultuuriasutused- ja sündmused

Selle kategooria alla paigutusid kultuuriasutused nagu kinod, teatrid, kontserdisaalid, kunstigaleriid, muuseumid, raamatukogud ja nendes pakutavad kultuuriüritused või siis ka mujal, nt vabas õhus toimuvad kultuurisündmused (peamiselt kontserdid).

Üldine seisukoht oli see, et Koplast kesklinna teatrisse, muuseumisse või kontserdile minna ei ole kuigi suureks probleemiks, mistõttu ei pea suuremad ja nõ esinduslikumad kultuuriasutused- ja sündmused toimuma ilmtingimata Koplis.

Kunstinäituste- ja ürituste kohtadena mainiti eelkõige Noblessnerit, Telliskivi loomelinnakut ja Põhjala tehast (üks vastaja teadis midagi kunstialast toimuvat ka Paljassaares, see olevat aga kitsale sihtrühmale mõeldud). Muusikaürituste ja pidude kohtadena nimetasid eelkõige noored vastajad Noblessnerit ja Telliskivi. Vanemad vastajad teadsid neid noortele mõeldud kohtadena ja olid külastanud neist vaid peamiselt Fotografiska näitusi. Muuseumidest nimetati mõnel korral ka Meremuuseumi ja Kalamaja muuseumi.

Üldiselt leidsid intervjueritud (muidugi oli ka erandeid), et kultuurisündmusi on mõistlikus kauguses piisavalt ja igale maitsele ning ei osanud välja tuua midagi suuremat, mida Koplisse oleks tingimata veel vaja. Kui mõni kontsert toimub kodu lähedal, on see tore, kuid sellisel juhul oli jutt pigem hooajalistest vabaõhuüritustest nagu nt Merepäevad või Stroomi laadad. **Erandiks olid aga eespool juba mainitud „kogupere kultuurikeskus“, raamatukogu ja kino, mille puhul leiti, et need peaksid olema kindlasti kodu lähedal ehk siis Koplis.**

Kino. Paljud mainisid endist Rahu kino, tundsid kahetsust selle kadumise pärast ja lootsid, et ehk saab Koplis lähitulevikus taas kinos käia. Intervjuudest selgus, et kinno mineku otsus sünnib tunduvalt spontaansemalt kui otsus minna teatrisse või kontserdile, mistõttu võiks see lähemal olla.

Kino programm võiks olla natuke põnevam ja teistel alustel. Kogukonnakino, kus saab ka programmi kujundada. Väike loeng juurde jms. /---/ Filmilinnak toetaks kino. Suurepärane koht, kus panna punane vaip maha. /---/ Mustamäe ja Kesklinna kinod on liiga kaugel. Ooperiteater ei pea siiski kodu lähedal olema, sinna saab ka kesklinna sõita. Aga kino peaks olema kodu lähedal. Et otsustad nt, et 10 min pärast hakkab seanss, lähme! (Mees, 38, eesti)

Mõned vastajad olid külastanud Põhjalas tehases toimuvaid kinoõhtuid, kuid need polevat mõeldud kõigile, vaid olevat kinnised – nende külastamiseks pead olema Põhjala kogukonna liige. Üks intervjuueritu oli ka eakate kinoklubi liige ja oli selle tegevusega väga rahul.

Raamatukogu. Põhja-Tallinna raamatukogusid teati üsna hästi ja hinnati enamasti positiivselt: need olevat hubased ja hästi varustatud. Vaid mõned, eelkõige nooremad vastajad, leidsid, et raamatukogud võiks olla ehk veidi kaasaegsemad ja uuema arvutipargiga. Eelkõige laiatarbe- ja ilukirjandust ning laste kohustuslikku- ja õppekirjandust sisaldav raamatukogu oli üks asutustest mis peaks vastajate arvates kindlasti olema kodu lähedal. Spetsiifilisema kirjanduse järgi tuleb minna kesklinna, kuid ka see pole hea transpordiühenduse tõttu probleemiks.

Intervjuudest järeldub, et **raamatukogude ruumid võiksid jaguneda nõ vaikseks alaks ja suhtlemisalaks.** Hea kui seal oleks ka võimalik kasutada privaatsemat ruumi töötegemiseks, kohtumisteks ja oleks kohviturk. Kunstigümnaasiumi noored leidsid, et raamatukogu võiks olla peamiseks suhtlemis- ja kohtumispaigaks peale kooli, seega oleks tore kui kooli läheduses oleks mõni suurem raamatukogu. Kodukontoris töötajad aga leidsid, et kodule vahelduseks võiks raamatukogu olla ka heaks töökohaks, eriti kui on vaja kellegagi kohtuda ja tööasju arutada.

Seega kajastus intervjuudes hästi asjaolu, et koroonaeepideemia tulemusena on teatud asjad muutunud ja osa neist ilmselt jäädavalt nagu näiteks üsna massiline kodukontoris töötamine. See aga esitab uudseid nõudmisi ka raamatukogudele, millele aga need tänasel kujul ei suuda vastata. Nii näiteks tundub, et **lisaks raamatute lugemise ja laenutamise võimalustele võiks tuleviku kogukonnaraamatukogu sisaldada ka töökoha rentimise võimalusi, koosolekute ja kohtumiste pidamise võimalusi ning kindlasti ka võimalusi teatud tüüpi huviklubideks ja üritusteks ning muidugi kohvikut.**

Probleemidena toodi intervjuueritute poolt välja õpilaste kohustusliku kirjanduse hulka kuuluvate raamatute vähesus. Samuti tuli venekeelsetest intervjuudest välja, et napib infot raamatukogus olevate võimaluste kohta, mida võiks enam olla just paberikandjal.

Arvuteid peaks uuendama, võib-olla neid on ka natuke vähe, aga vähemalt on need olemas ja kättesaadavad. Nooremad inimesed käivad seal mängimas,

vanemad jälle raamatuid laenutamas, hea ühine koht kõigile. Selle kohta võiks ka jällegi rohkem reklaami paberkanal olla. (Mees, 33, vene)

Osa intervjuerituid liidaks aga eelpool juba räägitud raamatukogu ja koguperekultuurikeskuse.

Sooviks, et /---/ oleks mingisugune kultuurikeskus, kus oleks nii raamatukogu osa, kui ka kohvik ja mõned stuudiod/ huviringid. Selline koht asub Helsingis /---/. Nii huvitav on vaadata erinevaid inimesi erinevatest vanuseklassidest, kes tulevad kokku ühte kohta ja leiavad endale tegevust.” (Naine, 24, vene)

Mida aga arvavad Kopli inimesed piirkonnas praegu olemasolevatest kultuurikeskustest?

Salme keskus. Selles osas paistab valitsevat suur infopuudus. Selle hoonega seoses on paljudel inimestel toredaid mälestusi. Hoone tundub inimestele ajaloolise, väärrika, kauni, ruumika ja imposantsena. Tema praegusest remondijärgsest tegevusest ja funktsioonist pole aga kuigi palju teada:

Salme kultuurikeskus - väga ilusa arhitektuuriga koht, aga pole seal jällegi väga pikalt käinud. Oi, ma olin selle koha täiesti ära unustanud, pole sellest aastaid midagi kuulnud... (Mees, 21, vene).

Minu silmis ilus ja huvitav koht. Võiks juurde tekitada mingisuguseid üritusi või informatsiooni selle kohta. Hoone ise näeb väga ilus ja ajalooline välja. (Naine, 49, vene)

Mõned venekeelsed vastajaid ütlesid, et on infot Salme keskkuses toimuva kohta isegi otsinud aga pole leidnud. Neile on jäänud mulje, et Salme keskkuses toimuvad üritused on mõeldud pigem vanemale publikule, kuid samas võiks seal edukalt tegutseda ka lasteringid.

Kopli rahvamaja. Sellest teadsid üldse midagi vähesed vastajad. Nemad on siiski positiivses mõttes ootusärevad: „mis sinna tuleb?“, „millistele sihtrühmadele?“ Praegu veel ei teata, kas ja mis seal üldse toimub, kuid ootused on suured arvestades just selle hoone asukohta nõ Kopli asumis südames.

Põhjala tehase. Sellest kohast teati, kuid suhteliselt vähesed olid Põhjala tehase üritustel ise käinud. Arvamused olid vastandlikud: mõned pidasid Põhjala üritusi liiga spetsiifiliseks ja mitte enda sihtrühmale mõelduks, osa aga mitte. Hoiakute selline eristumine ei olnud seotud vastaja vanusega. Küll aga paistsid sellest kohast olema teadlikumad eestlastest vastajad.

Vaatan huviga Põhjala tehases toimuvat, ei ütle, et see oleks ainult noortele. Ootan suure huviga ka Kopli Kultuurimaja taastamist. Hea meelega käiks kodu lähedal kinos, raamatukogus. (Naine, 71, eesti)

Nagu selgus ühest Põhjala tehase tegevustega hästi kursis olnud vastaja intervjuust, ei teavita Põhjala tehase oma tegemistest linnaosa lehes, vaid ainult sotsiaalmeedias. Samuti

ei tee nad venekeelset reklaami. Seega liigub Põhjala tehases toimuva kohta info üsna piiratult teatud sotsiaalmeedia kanalites. Lisaks peab osadel üritustel käimiseks olema Põhjala kogukonna liige, mistõttu polegi sealsed üritused kõigile avatud.

Kogukonnaüritused

Kogukonnaüritustesse (laadad, talgud, kodukohvikute päevad jms) **valitses intervjueeritute hulgas peaaegu üksmeelselt positiivne suhtumine ja seda hoolimata vastaja emakeelest.** Üldiselt leiti, et need on väga vajalikud kogukonnaliikmete sidustamiseks ja pakuvad suurepärasest võimalust kodukandi heaks ühiselt midagi ära teha.

Need on ühiskonnale ekstreemselt vajalikud. Talgud – see on investering ümbruskonda ja seeläbi ka endasse. Erinevad kohviku päevad pakuvad samuti huvi - eelmine kord pakuti tasuta pannkooke, mis tegi sellele üritusele sissepääsu eriti soojaks ja meeldejäävaks (Mees, 33, vene)

Tahaksin lihtsalt rohkem kogukonna üritustel osaleda, uute inimestega jälle tuttavaks saada ... Olen väga aktiivne inimene ja mulle meeldib pigem osaleda kui pealt vaadata. Kogukonnaüritused, talgud - see on samm parema ühiskonna poole ja alati hea võimalus tulla värsket õhku hingama. (Naine, 16, vene)

Nendel (kogukonnaüritustel) saab alati inimeste erinevaid oma kätega tehtud asju ja toite vaadata ning nautida ja üleüldiselt kogu ürituse meeleolu on alati nii tore ja vahva, meenutab Laulupidu. (Naine, 20, vene)

Kõige enam oli intervjuudes juttu talgutest, kodukohvikutest, ja laatadest.

Talgutel osalemine seostus paljudele mälestustega koolipõlvest. Ka täiskasvanuna oli märkimisväärne hulk vastajaid nendel kaasa löönud ja ehk mõneti positiivse üllatusena oleksid meeleldi valmis nüüdki kaasa lööma. Siiski mainiti kahte probleemi: venekeelsed vastajad kurtsid info puuduse üle: nad ei tea kus ja millal talgud toimuvad. Kogu valimi vastajate hulgas oli aga mitmeid, kes märkisid, et lööksid hea meelega kaasa kui talgud ei toimuks keset tööpäeva, mis on nende jaoks täiesti sobimatu aeg. Ilmselt oli siin mõeldud peamiselt linnaosa korraldatavaid heakorraldavaid talguid aprillis.

Mulle pakub väga huvi näiteks see puude istutamine, aga ma ei ole kunagi sellest kuulnud, väga põnev oleks teada, et kuidas see informatsioon siis inimesteni jõuab... (Naine, 24, vene)

Tohutult meeldivad. Olen aastaid ise käinud talgutel koristamas maa-aluseid käike Vanalinnas, et muuta need sobilikuks elupaigaks nahkhiirtele. (Mees, 60, vene)

Minu meelest ei ole need kuidagi hästi korraldatud kunagi, alati toimuvad need veidratel päevadel, nt kolmapäeval kell 12 ... ehk seal saavadki osaleda ainult kooliõpilased gruppidega, nagu ka mina kunagi, või inimesed, kes lihtsalt leiavad

kuskilt selle aja. Võiks kuidagi konkreetssem olla, suurem reklaam, võib olla ka mingisugune kontsert või esineja. (Naine, 25, vene)

Laadad. Venekeelsetele vastajatele meenusid eelkõige Stroomi laadad. Tihti võrreldi seda üritust Maardu laadaga ning eelistus langes viimase kasuks. Stroomi laadale heideti peamiselt ette kommertsialiseerimist: kultuuriprogramm olevat muutunud üha kehvemaks ja müügi osakaal üha suuremaks. Laadade puhul peetakse oluliseks suhtluse momenti ja võimalust toetada endale meeldivaid väiketootjaid. Stroomi laada kohta ...

2015 või 2016 räpparid esinesid, Genka, Cool D. Siis olid ainult noored. Keegi ei teinud midagi halba, kõigil oli hea meel. /---/ Ja siis tuli Anne Veski ... poe juures lillelett osteti täiesti tühjaks. Keegi ei joond, kõik tahtsid Anne Veskit näha. (Mees, 56, eestlane)

Lisaks võiks Stroomi rannas olla rohkem laatasid ja neid võiks kuidagi lähedamaks mõelda ja teha. Minu meelest on viimasel ajal need kõik laadad täpselt samasugused, müüakse ainult mingit toitu ja kindaid... (Mees, 53, vene)

Maardu kevad-sügis laada kohta, kus vastaja käib ilmast sõltumata iga kord ...

Mul on seal juba ühed kindlad kohad, kust ma alati midagi ostan - nii tore üritus, meie Stroomi laad võiks ka samal tasandil olla. Põhja-Tallinna laadapäevadel peaks kindlasti olema mingisugune kontsert, samuti oodatakse veidike suuremat reklaami, tundub, et see, et üritus toimub, ei jõua paljudeni informatsiooni vähesuse tõttu. (Naine, 38, vene)

Eestikeelsetele vastajatele meenuvad esmalt suuremate kogukonnapäevade raames toimuvad müügid, nn kogukonnalaadad.

Põhjalas käisin hiljuti udupeenel disainilaadal, kus kõik oli väga kallis. See pole see. Ei saa ise osaleda. Aga sellel tänavalaadal võiks nt oma vanad riided seal maha müüa. Nii osaleda kui pealt vaadata sellisel üritusel. (Mees, 38, eesti)

Kogukonnaaiad. Osa intervjuueerituid leidsid, et kogukonnaaedade mõte on hea ja lisaks Põhjala tehase poolt pakutavale võiks neid rohkem olla.

Meil on nii palju vanade tühjade garaažide ruumi, võiksime mingite tühjade asemele panna ju ka endale need väiksed kasvuhooned ja silmale ilu pakkuda... (Naine, 27, vene)

Tore on ka **kogukonnakõrtsi** mõte, mille pakkus välja nooremapoolne eestlasest meesterahvas.

Oluline funktsioon, baasfunktsioon, mida tavaliselt ei nähta kultuurina aga mis on seda ometi ... meil on kogukonnakõrts puudu /---/ See pind kuhu minna, peaks olema selline, kuhu kõik saaks sisse minna. Nii vene prouast naaber kui venetsueellannast naabrinaine. Hinnad ei tohiks olla väga kallid. (Mees, 38, eesti)

Siiski üldise positiivse hoiaku taustal kogukonnaüritustesse ja nendes osalemisse tuli ilmsiks ka üks probleem – nimelt teatud lõhe „vanade olijate“ ja „uute tulijate“ vahel ehk

siis pikaajalised Kopli elanikud vaatavad teatud võõrastusega uute hiljuti Koplisse asunud elanike suunas ja vastupidi. Ehk peegeldavad seda hoiakut kõige paremini järgmised kaks tsitaati, mis mõlemad pärinevad 56 aastastelt eesti meestelt, kes ise põline Kopli elanik:

See (kogukonnaliikumine) läheb rohkem Kalamaja alla. Siin see ei toimi. Siin võetakse rohkem napsi. Olen naabritega rääkinud sellest, ei toimiks siin see asi. Tema eristab Koplis teravalt kahte osa – uued elanikud on...

... „noored, külmad“. Siin aga (endiste elanike seas) on soojad suhted, vanemad inimesed, vene keelsed... „Seal“ on külm õhkkond, nad ei suhtle üksteisega. „Siin“ aga on soojad suhted inimeste vahel. Naabrid tuttavad, teatakse mu peret, abikaasat, lapsi. Sa võid täna olla tülis aga kui homme on vaja, siis saad alati abi. Kokku sulanud. (Mees, eesti, 56).

Kopli on haibitud, hästi palju on uut elamufondi, sinna tulevad elama pretensioonikad inimesed. Nagu kunagi venelased tulid ja said korteri: kui ma maksan, siis pean saama. Sellise suhtumisega sõpru ei leia. (Teine mees, 56, eestlane)

Toidukultuur ja söögikohad

Intervjuudest jäi mulje, et Kalamaja ja kesklinna toidukohad rahuldavad üldiselt vajaduse kohtade järele, kus „väljas söömas käia“. Kui midagi üldse soovida Koplisse, siis võiksid need pigem olla väiksemad ja hubasemad ning mitte kallid omanäolised toidukohad ja kohvikud.

Suvel käin vahel väljas söömas. Kalamaja kondiitrikoda, Imre Kose söögikoht Arsenalis. Kondiitrikojas tirinaga alati 2 suppi. 3.20 on supp. No miks ma peaks ise tegema? Söögikohti on palju Kalamajas. Niisama istumiskohti on ka palju. Küll, kui on tahtmist minna! 6-aastasega koos käies valid tema koha. (Naine, 73, eesti)

Ning mis peamine – Kopli omapära peaks säilima ka toidukohtade osas ning s.h oleks tore kui jääks alles ka mõni „retro“ stiilis kauaaegne söögikoht, mis sisaldab endas Kopli koloriiti kõigis oma värvides.

On ka lustakaid söögikohti, kuhu keegi ei julge minna. Näiteks trammi lõpppeatuse juures. Väga hea maja meil. Väga head pelmeenid. Uuemale seltskonnale tundub ilmselt imelik. (Naine, 33, eesti)

Need, kes tegid ettepanekuid raamatukogu või kultuurikeskuse kohta, märkisid sageli, et seal võika olla ka hubaseid kohvikuid. Näiteks raamatukogus võiks see olla nõ „suhtlemisala“ osaks, kus saaks juttu ajada ja mõnusalt aega veeta.

Oli siiski ka neid, kelle arvates võiks Koplis olla ka suuremaid ja nõ erilisemaid toidukohti.

Positiivselt on vastu võetud **tänavatoidu festivalid** ja mõnede vastanute arvates võiks neid isegi senisest enam olla. Samas oli ka intervjueeritu, kelle arvates on Kopli toidukultuur natuke liiga tänavatoidu poole kaldu: vaja oleks toidukohti odavamama ja lihtsama toiduga, mis ilmselt võiks siis pakkuda traditsioonilisemat nõ päevatoitu.

Natuke liiga tänavatoidu poole kaldu. Häid lihtsaid toidukohti on pigem liiga vähe. Ja neid ka ei teata. Sünnipäevi ka ei ole kusagil tähistada. (Naine, 33, eesti)

Valmisolek korraldamisel kaasa lüüa

Intervjueeritutel küsiti muuhulgas ka selle kohta, kas ja kuidas ning millistel üritustel nad sooviks ise aktiivselt kaasa lüüa. Valmisolek osaleda, mis vähemalt intervjuude käigus välja toodi, oli mõneti üllatav: tunduvalt enam oli neid, kes oleksid nõus kusagil kaasa lööma, kui vaid kutsutakse ning võimalik on enda oskuste ja võimaluste abil panustada. Peamiselt soovitakse osaleda talgutel, vähemal määral ka kogukonnaüritustel, kuid oli neidki, kes algataks hea meelega midagi uut, näiteks treeninguid eakatele või lastele.

Peamised põhjused, miks aktiivselt osaleda ei soovita, on ajapuudus, et vastavad üritused on ebasobival ajal või siis napib oskusi.

Mulle meeldib alati vaadata kes ja mida teeb, vahel uurin teistelt ka retsepte. Kui jagavad siis jagavad, ei siis ei ... Ma ei soovi raha saada selliste asjade eest, tahan lihtsalt aidata ja oma panuse anda ... Üldiselt toimuvad need üritused ka veidratel kellaaegadel ja päevadel, võiksid toimuda nädalavahetustel ja keskpäeval, et kõik saaksid tulla ja osaleda. (Naine, 49, vene)

Mulle tundub, et selleks, et olla selles teenusepakkuja rollis, peab meeletult ettevalmistusi ning tööd tegema, mul endal ei ole väga aega ega tahtmist seda teha. (Naine, 25, vene)

Koplis ei ole kodukohvikute päevi. Aga Pelgulinna ja Kalamajas on. Elan suures majas, kuhu letti üles ei löö. Kui elaks väikses majas ja seltskond sooviks teha kodukohvikut, siis lööks kampa küll. (Naine, 45, eesti)

Kui oleksid mingisugused sellised coworking community üritused, kus saaks midagi koos arutada, olen esimesena kohal. (Mees, 29, vene)

Viimasel ajal olen ise teinud tegevuslikke üritusi: seiklused linnaruumis, ekskursioonid, galeriis üritused, kus saab käed külge panna. /---/ Põhjala tehases olen oma kastikest pidanud ja sõna ütlen sekka kui vaja. /---/ Väga hea meelega võtaks eest vedada piirkonna korrashoiu teemat, talguid, korrastustöid. Varem olen olnud valimiskomisjoni liige, see ka kogukonna teema nagu natuke on. /---/ (Naine, 33, eesti)

Eelistan alati ise korraldada, osaleda. Sooviks osaleda näiteks spordiüritustel läbiviijana. Oleksin valmis korraldama Koplis soovijatele sportlikke tegevusi. Meeleldi osaleks talgutel – neid võiks rohkem olla. Korralda üritusi võiks eelkõige

noortele ning pensionäridele, sest need kaks vanusegruppi on täpselt need, kes liialt ei liiguta, kui väga ei tarvitse. Võiksime korraldada erinevaid pallimänge, orienteerumisi, pensionäridele võib olla mingisuguseid ühismatkasid ... (Mees, 21, vene)

Kui sportlike tegevuste peatükis sai välja toodud probleem, et eakatele mõeldud liikumistreeninguid vabas õhus napib ja nende järele on vajadus, siis viimasest tsitaadist nähtub, et tegelikult on kogukonnas aktiviste, kes oleksid valmis võtma nende korraldamise omapeale. Kuidas aga õhutada rahvaalgatust nii, et „nõudjad“ ja „pakkujad“ kokku sattuksid, oleks ilmselt mõtlemisainet pakkuv väljakutse?

Info kättesaadavus

Märkimisväärsest hulgast intervjuudest selgus, et **Kopli elanikud peavad info kättesaadavust piirkonna kultuuriasutuste ja ürituste kohta väga probleemseks**. Eriti terav oli see vene keelt kõnelevate intervjuueeritute puhul, kus see probleem toodi välja enamikus intervjuudes. Paljud ütlesid, et kuulevad üritustest alles tagantjärele või näevad neid juhuslikult möödudes juba toimumas.

Peamise probleemina nimetati, et tõenäoliselt levib see info sotsiaalmeediakanalites või internetilehekülgedel, mida nemad ei kasuta. Või ei kasuta nad üldse igapäevaselt internetti või sotsiaalmeediat, mistõttu pole sealne info neile kiirelt kättesaadav. Sellise infolevitamise viisi kohta korraldajate poolt oli palju kriitikat ja leiti, et **info peaks olema kättesaadav ka paber kandjal: kas siis linnaosalehes või vastavatel infotulpadel avalikus ruumis**. Sotsiaalmeedias leviv info on ebakorrapärane ja kuvatakse ebaloogiliselt ning süsteemitult, mistõttu see jääb kergelt „kahe silma vahele“.

Aeg-ajalt vaatan Põhja-Tallinna ajalehte, mis tasuta postkasti tuleb. Seal räägitakse küll peamiselt pensionäride kepikõnnitreeningutest. Võib olla FB gruppides see info liigub. Olen Põhja-Tallinna FB gruppides aga justkui väga ei näe seda infot seal. (Naine, 45, eesti).

Mind pole FB-s, mistõttu jään paljust infost ilma. Infot peaks ka teisiti levitama kui FB-s. (Mees, 38, eesti)

Infopuudus. Kui on ainult FB-s, siis sellest ei piisa. Võiks olla ka poodide infotahvlitel, peatustes, vahel ka postidel. (Naine, vene, 38)

Mulle ei ole kordagi ükski Koplis toimuv üritus internetis silma jäänud, kuulen nende kohta ainult oma tuttavatelt... Kopli kultuurielu ei oska hinnata, sest ei tea kui tihti ja palju üritusi toimub. Neid võib ju toimuda kasvõi iga päev, aga ma ei tea seda, sest minuni ei jõua see reklaam ja informatsioon... (Mees, 21, vene)

Seega on selge soov ja vajadus info parema levitamise järele paber kandjatel: infotulpadel, bussipeatustes, raamatukogudes, poodides ning mis peamine: linnaosalehes ning viimasel juhul mitte tagantjärele tehtud uudisena, vaid tulevate

sündmuste rubriigis. Eriti tuleks tähelepanu pöörata venekeelsete elanike informeerimisele.

Lisaks infopuudusele toodi välja veel üks probleem, mis siinkohal väärib välja toomist: nimelt leidis üks linnaruumi- ja kogukonnaeluga seonduvatest teemades enam huvituv vastaja, et jagamisteenused on asumitele ja linnaosadele kahjulikud, kuna suruvad välja kohapealsete teenuste arengu.

Jagamisteenused hävitavad linna elu. Tõrjuvad kohapealseid teenuseid välja. (Mees, 38, eesti)

Lapsed

Intervjuudest selgus, et piirkonna elanikud üldiselt on märganud ja hindavad lastele pakutavaid vaba aja veetmise võimalusi. Eelkõige mainiti Stroomi piirkonda ehitatud mänguväljakuid, randa, skateparke ja seda, et ka Sõle spordikeskus sobib lastele.

Lasteringide ja trennide osas lähevad arvamused lahku: on neid, kelle arvates lasteringe on piisavalt, kuid on ka neid vastajaid, kelle arvates huviringe ja trenne napib. Nendel osalemiseks tuleb sõita teistesse linnaosadesse (või lapsi sinna autoga vedada), mis on väsitav nii vanemale kui lapsele. Samuti leitakse, et selliseid mängunurki koos kohvikuga nagu Põhjala tehases, võiks rohkem olla.

Taas kurdetakse infopuuduse üle. Tõenäoliselt kusagil midagi toimub, kuid pole ühtset kohta (eriti vene keeles), kust sellist infot kergelt kätte saaks. Üks vastaja mainis, et ta sooviks saata last jalgpallitrenni, kuid need jäävad sageli ära huviliste puuduse tõttu. Ka siin tekib küsimus, kas siiski ei ole tegemist mitte info, mitte huviliste puudusega?

Üks intervjuueeritud mees tõstatas ka probleemi, et majade sisehoovides olevad mänguväljakud likvideeritakse ja asendatakse parklatega ning siis tuleb väikese lapsega minna üsna kaugele suurele mänguväljakule, mis pole aga mugav.

Infot on väga vähe! Ei meeldi, et elumajade hoovide mänguväljakute asemele tehakse parklaid, sest siis peab pisikese lapsega kodust kaugele mänguväljakule minema. (Mees, 33, vene)

Üldine hoiak oli see, et parem oleks, kui võimalikult paljud lastega seotud objektid ja tegevused oleksid kodu lähedal. See võimaldaks last võimalikult varakult hakata harjutama omapäi liikuma ja hoiaks rohkelt aega kokku. Üldiselt aga ei osatud välja tuua midagi, millest lastel otseselt puudus on, v.a huviringid ja tegevused, kus mitu põlvkonda koos midagi teha saaks.

Noored

Noortega läbiviidud intervjuud näitasid, et Koplis ei ole mõtet korrata objekte ja tegevusi, mis kusagil mujal, eriti kesklinnas, juba olemas on. Liikumine (kas siis jalgratastega, ühistranspordiga või jalgsi) on noortele üldiselt kerge. Seega püüdis just

see sihtrühm tuua kõige enam välja uusi mõtteid ja ideid, kuidas luua uudseid ja Koplile eripäraseid võimalusi.

Peod on muidugi toredad, aga nendest on juba veidike kõrini, peaks vaatama midagi täiesti uuest nurgast ja ka midagi eksperimentaalsemat (Naine, 16, vene).

Populaarseks ajaveetmise kohaks on Telliskivi loomelinnak ja vähesel määral mainiti ka Noblessneri piirkonda. Siiski võiks olla rohkem võimalusi „ise käed külge panna“.

Üks intervjuueritav näiteks korraldaks erinevate kunstide festivali, kaasaks sinna Eesti Kunstiakadeemia üliõpilased ja looks sellest suurejoonelise noorteürituse, kus kõik leiaksid endale midagi põnevat ja südamelähedast. Lisaks sooviks ta muuta selle ürituse suuremaks võimaluste ja töökoha otsimise platvormiks. Samuti kasutaks ta selle ürituse laada ja toitlustamise alal palju erinevaid õpilasfirmasid, kes saaksid seal enda tehtud tooteid müüa.

Samuti oli noorte intervjuudes populaarne idee korraldada vestlusõhtuid. Üks intervjuueritu arvas, et see võiks olla kirjandusteemaline. Ta lisaks sinna kindlasti veini degusteerimise, väikese toidulaua. Üritusel arutaksid inimesed näiteks erinevaid kirjanikke ja raamatuid, ta kutsuks ka mõne üllatuskülalise, näiteks mõne kuulsa kirjaniku.

Mitmed noored aga pakkusid välja idee, et kutsuksid esinema tuntud ja edukaid inimesi, nt investeerimise asjatundjaid või äriinimesi, kes jagaksid enda teekonda ja teadmisi.

Mulle meeldiks kuulda mõnda kuulsat ja edukat inimest päriselt rääkimas sellest, et edukus ei olene vaid headest hinnetest (Naine, 16, vene)

Noorte arvates oleksid teretulnud ka kõikvõimalikud muusikafestivalid, kontserdid, kogukonnaüritused ja Põhja-Tallinna huviringe tutvustavad messid. Üks noormees ütles, et talle meeldiks ise korraldada noortele suurt spordipäeva koos lähedate ja kuulsate esinejatega, kus saaks ka mängida erinevaid mänge, toimuks nii pidulik algus- ja lõputseremoonia kui oleksid ka söögilaud ja kontsert. Tallinna Kunstigümnaasiumi noored mainisid, et lisaks juba olemasolevale noortekeskusele ja huviringide võimalustele võiks läheduses olla veel mõni ruum, kus lihtsalt lauamänge mängida, arvutit kasutada ja „aega parajaks teha“. Samuti soovisid nad lisaks Sõle spordihoonele Koplisse veel ühte eraldi korralikku jõusaali. Leiti ka, et garaažide ala tuleks kindlasti edasi arendada. Seal oli vahepeal olnud rulluisupark, mis aga kahjuks olevat toiminud ainult kuu aega. Selline võimalus oleks edaspidigi teretulnud, kuid hea kui tegemist oleks aastaringselt siseruumides tegutseva sportimise võimalusega. Sportimisvõimalustest rääkides lisasid kunstigümnaasiumi noored veel, et samasugused suvised sportimisvõimalused nagu Stroomi rannas, võiksid olla ka teisel pool poolsaart ning et kindlasti peaks Kopli poolsaarel (nt Merimetsas vm) olema veel ka üks talialade keskus koos uisutamisevõimaluse ja suusaradade ning -rendiga. Praegu on nad sunnitud oma spordipäevi ja talispordi tunde läbi viima Nõmmel, mis aga selgelt on liiga kaugel.

Erinevalt teistest intervjuudest tõstatasid noored ka Kopli turvalisuse probleemi. Hilisel ajal toimuvatest ringidest-klubidest ja pidudelt ei ole nende sõnul mitte alati kõige julgem koju minna.

KOKKUVÕTE JA PÕHIJÄRELDUSED

Käesolev uurimistöö viidi läbi Kopli elanike hulgas eesmärgiga saada teada nende kultuuriliste eelistuste, vajaduste ja võimaluste kohta. Uurimistöö käigus viidi läbi süvaintervjuud erinevast vanusest ja rahvusest Kopli elanikega. Uuringust võib tuua välja järgmisi põhijäreldusi:

1. Kopli elanikud on oma elupiirkonna tuleviku osas üldiselt positiivselt ja lootusrikkalt meelestatud. Nad hindavad kõrgelt nii piirkonna looduskeskkonda kui ajaloolist pärandit, mida nende arvates tuleks ka edaspidi väärtustada, kaitsta, tutvustada ning senisest enam eksponeerida. Tuleks säilitada ja rõhutada ka Kopli ainulaadsust ning miks mitte ka mõningaid „retro“ elemente, mis on osa piirkonna kunagisest vastuolulisest imago ja mis teevad selle piirkonna põnevaks.

2. Populaarseimaks vaba aja veetmise viisiks on viibimine värskes õhus: jalgrattaga sõitmine, jalutamine, tervisesport, aja veetmine Kopli parkides, rannaaladel ja Paljassaare looduses. Vabas õhus ajaveetmise populaarsust on kindlasti tõstnud pandeemiaolukord, mis ei soosi grupiviisilisi ühistegevusi siseruumides. Avalikku ruumi nähakse üldiselt arenevat positiivses suunas, ilusamaks ja turvalisemaks, kuid osadel elanikel on siiski teatud mure looduskeskkonna taandumise ja vaikuse ning privaatsuse vähenemise ees.

Intervjueeritud tegid arvukalt ettepanekuid vabas õhus ajaveetmise ja tervisesportimise tingimuste parandamise osas. Eelkõige sooviti, et need võimalused arvestaks erinevate vanuserühmadega ning oleksid võimalikult kodu lähedal. Kuna osa sportlike tegevusi on sesoonsed, võiks tulevikus kaaluda nende harrastamise võimalusi ka siseruumides ning selleks vastavate võimaluste parandamist Koplis.

3. Peeaegu kõik vastajad hindasid liikumisvõimalusi neid huvitavate kultuuriobjektide ja -sündmusteni headeks: seda soosib Kopli üldiselt hea ühistranspordi võrgustik ja tasuta transport. Üsna üksmeelselt leiti, et kultuuriüritused ja -objektid, mida külastatakse harvem, võivad olla ka kodust kaugemal, kuid huviringid, kino, raamatukogu jt sagedamini või regulaarselt külastatavad kohad peaksid olema kindlasti kodu lähedal. Erandiks on väiksematele lastele mõeldud tegevused, mis võiksid olla võimalikult kodu lähedal.

4. Koplis ei pea olema suuri kultuuriobjekte ja -üritusi, vaid pigem omanäolised, Kopli eripäraga ja sellesse keskkonda sobivad üritused. Eelkõige mainiti kogukonnaüritusi, välkontserte, laatasid, talgud, ekskursioone, huvitegevusi nii väikestele kui suurtele. Kõige enam tunti puudust suurest kultuurimajast, kus toimuksid sellised huvitegevused, mis ei ole mõeldud kindlatele sihtrühmadele, vaid kogu perele: lapsele ja vanavanemale, abikaasadele, vanematele koos teismeliste lastega. Näiteks võiks need olla seotud

meisterdamise, toiduvalmistamise või kaunite kunstide harrastamisega. Praegu on huviringid liiga kitsalt suunitlusega ühele vanusegrupile.

Ka selles kategoorias pakuti vastajate poolt arvukalt kõikvõimalikke ideid, millega saab tutvuda aruannet lugedes.

5. Ootused raamatukogudele näivad olevat muutunud. Pandeemiaolukord on (ilmselt jäädavalt) viinud inimesed kodukontoritesse, mistõttu tuleviku raamatukogu võiks teenustena pakkuda ka renditavaid töökohti, koostöötamise võimalusi, nõupidamiste ruume. Osa vastajaid leidis, et raamatukogu võiks olla ka mõnusaks ajaveetmise kohaks, kus osades ruumides saaks ka omavahel vestelda, väiksemaid üritusi korraldada, privaatesmas nurgakeses ja mugavamas asendis lugeda ja kohvikut külastada. Kopli raamatukogudega ollakse praeguste tingimuste raames üldiselt aga rahul – raamatute valik (v.a laste kohustuslik kirjandus) on üldiselt hea, ruumid remonditud ja arvutitega varustatud.

6. Suur probleem näib aga olevat info leitavusega Kopli ürituste kohta. See tuli välja paljudest intervjuudest, rohkem vene kui eestikeelsetest. Üksmeelne arvamus oli see, et liiga palju infot oli kolinud sotsiaalvõrgustikesse, mis pole õige. Ürituste reklaam ja eelteated peaksid kindlasti olema ka paber kandjal: linnaosa lehes, kuulutuseltpanelil, bussiootepaviljonide juures ning kaupluste teadete tahvlitel.

7. Kogukonnaüritusi (laadad, talgud, kodukohvikute päevad jms.) hinnati vastajate poolt väga kõrgelt. Üllatavalt suur oli ka valmisolek neil ise osaleda, kui aeg sobib ning on oskusi ja vahendeid ise panustada.

8. Sõle spordikeskus sai vastajatelt palju kriitikat: see on mõeldud ainult laste trennideks ning piirkonna täiskasvanutel puudub lõõgastumisvõimalusega veekeskus. Ka täiskasvanud harrastajate ujumisvõimalused polevat ülearu head. Oleks tore, kui Merimetsa sünniks tulevikus talispordikeskus, kus on korralikud suusarajad, liuväli ja talispordivahendeid võimalik rentida. Samuti oleks teretulnud kaarhall tõukeratta-, ekstreemspordi-, rula- ja rulluisusõpradele.

9. Enamikule vastajatest meeldivad tänavatoidufestivalid. Siiski võiks Kopli otsas olla siiski ka mõningaid väikesi hubaseid kohvikuid ja restorane mõistliku hinnaga, kus saaks nt ka sünnipäeva pidada.

10. Mõneti üllatuslikult jäid meri ja merekultuur intervjuudest üsnagi välja. Ilmselt ei osata seda seost praegu veel näha. Ka sadamad ja Tallinna tehnikaülikooli õppehoone on praeguses avalikus ruumis võõrad ja suletud. Ehk annaks vähemalt viimase osas tulevikus midagi põnevat ette võtta?

Lisa 1. Intervjuu juhend.

Tallinna Kultuuriamet on läbi viimas uuringut Kopli elanike kultuuritarbimise kohta. Selle käigus viime läbi 35 intervjuud eri vanusest ja rahvusest Kopli elanikega. Meid huvitab kõik, mis Teie jaoks seostub kultuuri tarbimise ja vastavate vabaaja tegevustega ehk siis Te ei pea juurdlema selle üle, kas mingi tegevus liigitub kultuuri alaseks tegevuseks või mitte, vaid võite julgelt rääkida kõigest mis Teie seoses selle temaga meenub.

Intervjuu on anonüümne. Mitte kusagil ei seostata Teie nime Teie seisukohtadega. Siiski palume luba intervjuud salvestada, et meil oleks lihtsam sellest kirjalikku kokkuvõtet teha.

Täna ja alustame intervjuud! (NB! ära unusta salvestamist sisse lülitada!)

a) Intervjuu kava täiskasvanutele

1. Esmalt palun rääkige lühidalt, mida Teie vabal ajal meeldib teha ja kus käia? Eelkõige mõelge palun koroonaaegsele ajale: mida Te siis tegite?

Edasi küsida juba meid huvitavate kultuuriliste tegevuste kohta, mida vastaja mainis. Küsida iga tegevuse puhul, kus see toimus ning kuidas ta sinna liikus. Kas see oli kerge/raske? Kas asukoht mängis rolli jne:

2. Te mainisite oma jutus tegevust X, Y, C (küsi iga tegevuse kohta järjest). Kui kaugel see Teie kodust on? Kuidas Te sinna liigute? Kas sinna on mugav käia?

3. Kas kultuurisündmuse asukoht mängib Teie jaoks mingit rolli või mitte? Millises olukorras Te jätate kultuuriüritusele või kultuuriasutusse minemata, sest see on liiga tülikas? Kui kaugemale kodust on Teie jaoks veel mugav/otstarbekas minna külastamiseks mõnd kultuuriasutust või -sündmust? Mis peaks olema kodu lähedal ja mis võib olla ka kusagil kaugemal?

4. Millise kultuurialase vaba aja veetmise viisiga Te veel hea meelega tegeleks? Millist laadi tegevustest Te tunnete kõige enam rõõmu/naudingut? – Te võite siinkohal mainida kõiki tegevusi mis meenuvad isegi kui see esmapilgul ei tundu olevat Teie arvates kultuuriga seotud. Mis on põhjus, miks Te seda praegu ei tee? Kas on midagi sellist, mida olete kusagil näinud/kuulnud ja mõelnud, et see võiks ka Teie kodukandis olla.

5. Millist laadi tegevusi Teie meeldiks pigem pealtvaatajana jälgida ja millist laadi tegevustes sooviksite ise osaleda? Kas sooviksite midagi juurde õppida?

6. Mida Te arvate kogukonnaüritustest nagu nt talgud, kodukohvikute päevad, rohevahetused, asumiseltside päevad jne. Kas olete neil osalenud? Kas aktiivselt või passiivselt?

7. Palun rääkige lühidalt, kuidas teie isiklikult hindate Kopli kultuurielu? Milliseid üritusi võiks rohkem olla? Kas Teie vanuserühmale, huvidele ja soovidele vastavat tegevust on piisavalt? Mida oleks juurde vaja?

8. Aga kuidas Te hindate kultuuritegevusteks sobilikke ruume nagu nt kultuurimajad, raamatukogud? Kas praegused ruumid soosivad erinevat laadi tegevusi? Mis on praegu puudu? – palun põhjendage ja selgitage.

Nüüd küsi, kas temaga ühises leibkonnas elab alaealisi (alla 16 aastasi) lapsi või vanemaid, üle 65 aastasi inimesi. Kui jah, siis palun esita vastavalt järgmised kaks küsimust. Kui ei, siis küsi tasutaküsimused nr 11.

Lastega pered:

9. Mis vanuses lapsed on? Kas nendele on Koplis praegu sobivaid tegevusi? Mida oleks veel vaja? Milline oleks lastele mõeldud kultuuriürituste puhul mõistlik/turvaline kaugus kodust? Aga kuidas on kogupere üritustega – milliseid pere ühiseid ajaveetmise võimalusi oleks vaja just kodu lähedale Koplisse?

Seeniori(te)ga pered:

10. Mis vanuses pere seeniorliige on? Mida Te arvate nende vanuserühmale mõeldud kultuuriüritustest ja – asutustest? Kas Teie arvates on selle vanuserühma soovide ja vajadustega piisavalt arvestatud? Kas neid huvitavad kultuuriüritused ja -asutused on neile piisavalt ligipääsetavad? Kui suurt rolli mängib asukoht?- võite tuua mõned näited. Mis peaks kindlasti olema kodu lähedal Koplis?

Intervjuu lõpetuseks mõned taustaküsimused:

11. Nüüd paar küsimust Teie enda kohta:

a) Palun märkige intervjuueeritava sugu

b) Kui vana Te olete?

c) Kus kandis Te elate? Te võite öelda umbkaudse koha nt tänava, kvartali, mõne poe, ühiskondliku hoone vms täpsusega.

d) Milliste tööd Te igapäevaselt teete?

e) Millises linnaosas või asumis Te töötate?

f) Kui suure osa oma tööpäevadest veedate Koplis? ... aga vabadest päevadest?

Lisaküsimused sihtrühmadele:

Noored

11. Kui olete otsustanud reede või laupäeva õhtu väljas veeta, siis kuhu te lähete ja mida teete?

12. Kui kõik maailma ressursid oleks teie käsutuses, siis milliseid kultuuriga seotud ettevõtmisi, üritusi, huviveetmise võimalusi Te noortele looksite?

Seeniorid:

11. Kas Teie arvates on Teie vanuserühma soovide ja vajadustega kultuuriürituste planeerimisel piisavalt arvestatud? Kas Teid huvitavad kultuuriüritused ja -asutused on Teile piisavalt ligipääsetavad? Kui suur rolli mängib asukoht?- võite tuua mõned näited. Mis peaks kindlasti olema kodu lähedal?

Taas taustaküsimused:

12. Nüüd paar küsimust teie enda kohta:

a) Palun märkige intervjuueeritava sugu

b) Kui vana Te olete?

c) Kus kandis Te elate? Te võite öelda umbkaudse koha nt tänava, kvartali, mõne poe, ühiskondliku hoone vms täpsusega.

d) Milliste tööd Te igapäevaselt teete?

e) Millises linnaosas või asumis Te töötate?

f) Kui suure osa oma tööpäevadest veedate Koplis? ... aga vabadest päevadest?

Lisa 2. Valimi tabel.

Intervjuu keel	sugu	vanusegrupp	vanus	asukoht, kanal
Eesti	naine	26-40	33	kohvik
Eesti	naine	26-40	33	telefon
Eesti	naine	26-40	31	kohvik
Eesti	naine	üle 40	71	telefon
Eesti	naine	üle 40	73	Kalamaja Muuseum
Eesti	naine	üle 40	75	telefon
Eesti	naine	üle 40	45	veeb
Eesti	mees	26-40	26	veeb
Eesti	mees	26-40	38	veeb
Eesti	mees	üle 40	56	Kalamaja muuseum
Eesti	mees	üle 40	51	Põhjala tehas
Eesti	mees	üle 40	56	kohvik
Eesti	noorte fookusgrupp	16-25	11. klass	Tallinna Kunstigümnaasium
Vene	naine	26-40	38	MS Teams
Vene	mees	üle 40	60	Skype
Vene	mees	26-40	33	MS Teams
Vene	mees	üle 40	44	Skype
Vene	mees	26-40	29	MS Teams
Vene	naine	26-40	27	Skype
Vene	naine	üle 40	45	MS Teams
Vene	naine	üle 40	49	kontor
Vene	mees	üle 40	53	MS Teams
Vene	naine	üle 40	57	kontor
Vene	naine	26-40	30	kontor
Vene	mees	26-40	31	MS Teams
Vene	naine	16-25	16	MS Teams
Vene	naine	16-25	25	kontor
Vene	naine	16-25	20	kontor
Vene	naine	16-25	24	MS Teams
Vene	mees	16-25	21	kontor